

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Соловйова Олена,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу,*

*криміналістики та експертології факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ*

Дослідження проблем забезпечення прав і законних інтересів учасників кримінального провадження має багатолітню історію. За минулі роки розроблено широкий спектр наукових питань: сформульовано низку основних категорій, в основних рисах створено наукову базу для вироблення механізму забезпечення прав і законних інтересів учасників кримінального провадження, що знайшло відображення у нормативному регулюванні відповідних кримінально-процесуальних відносин [1, с. 54].

У той же час соціальні умови та інші причини, що постійно змінюються становлять завдання продовження наукових досліджень щодо уточнення змісту вже існуючих наукових досліджень та прийняття відповідних заходів щодо вдосконалення процесуальних засобів забезпечення прав і законних інтересів учасників кримінального провадження [2, с. 155]. Починаючи аналізувати питання формування сучасної моделі механізму забезпечення прав і законних інтересів учасників кримінального провадження необхідно відмітити, що цю проблему розробляли вчені-процесуалісти в різні роки, а саме Ю. П. Алєнін, С. А. Альперт, Ю. М. Грошевий, О. В. Капліна, Є. Г. Коваленко, В. Т. Маляренко, М. М. Михєєнко, В. Т. Нор, С. В. Слїнько, В. П. Шибїко та ін. і стосувалася вона саме забезпечення прав та законних інтересів суб'єктів кримінального процесу у кримінальному провадженні.

Передусім, необхідно зазначити, що однією з найцінніших якостей будь-якої наукової праці є історичне прийняття поглядів попередників розробки даної проблеми та їх розвиток у майбутньому. Звісно, що діюче кримінальне процесуальне законодавство суттєво відрізняється від попереднього, але це не означає, що необхідно відмовитися від тих змін, які в ньому відбулися та від результатів наукових розробок цієї проблеми через незастосування у сучасних умовах. Так, окремі результати дійсно втратили свою актуальність у зв'язку з відмовою законодавця від застосування деяких кримінальних процесуальних інститутів або зміни їх змісту. Наприклад, завершено дискусію щодо забезпечення прав і законних інтересів учасників кримінального провадження під час «повернення кримінальної справи судом на

додаткове розслідування» ((ст.ст. 249-1, 281 КПК України 1960 р.), де зазначалося, що неповнота досудового слідства є підставою для повернення кримінальної справи на додаткове розслідування, якщо вона не може бути усунена в судовому засіданні), так як у 2012 році цей інститут було скасовано у зв'язку з прийняттям нового Кримінального процесуального кодексу. Поява раніше невідомих вітчизняному кримінальному провадженню інститутів, у тому числі угоди про співпрацю, як різновиду або додаткової складової угоди про визнання винуватості, де підозрюваний (обвинувачений), окрім визнання своїх дій, надає слідству певну інформацію або свідчення (ст.ст. 469, 472 КПК України) і це дозволяє слідчому притягнути до відповідальності більшу кількість осіб, які є співучасниками злочину, – не стала причиною того, щоб розглядати систему заходів щодо забезпечення прав та законних інтересів учасників кримінального провадження, як виключно нову [3]. Ця система, незважаючи на наявність у ній нових процесуальних інститутів, ґрунтується на загальних положеннях кримінального провадження, яке у свою чергу базується на загальноновизнаних засадах та нормах міжнародного і конституційного права тощо.

Наукові дослідження про належну і можливу систему заходів забезпечення прав і законних інтересів учасників кримінального провадження, теоретично обґрунтовані поняття та усталені в науці категорії, що відповідають сучасній теорії кримінального процесу, розглядаються нами як передумова для формування сучасної теоретичної моделі механізмів забезпечення прав та законних інтересів сторін кримінального провадження. Збіжне значення мають й інші елементи, що у сукупності являють собою вагому частину теоретичних уявлень про належний порядок забезпечення законних інтересів учасників кримінального провадження: загальноновизнані засади, норми міжнародного права, державні пріоритети в регулюванні кримінально-процесуальних відносин.

Звісно, забезпечення прав і законних інтересів учасників кримінального провадження нерозривно пов'язано з формуванням державності, створенням нового законодавства, тощо. А тому галузь знань, спрямована на дослідження прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження має широку сферу застосування – фактично її становлять будь-які правові галузі, де виникає можливість або необхідність реалізувати ті чи інші права та свободи, захищати і охороняти їх законні інтереси. В даний час в Україні вживаються активні заходи щодо розробки альтернативних форм і способів вирішення кримінально-правових конфліктів. Пропонуючи принципово нові підходи щодо розслідування кримінальних проваджень, вчені цілком справедливо звертають увагу на засоби забезпечення прав та законних інтересів особи при

застосуванні альтернативних форм розв'язання кримінально-правових конфліктів, а також різних способів прискорення та спрощення досудового розслідування та судового розгляду (укладання угоди про визнання винуватості та примирення сторін, застосування медіації, спрощене провадження щодо кримінальних проступків, провадження в суді присяжних та ін.) тощо.

Література:

1. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях : навч. посіб. / авт. кол. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Т. Г. Фоміної. Харків : ХНУВС, 2021. 300 с.

2. Кримінальний процес : підручник / за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків: Право, 2019. 584 с.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 15.08.2024 р.).

АЛГОРИТМ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТЕНЦІЙНОГО ШКІДЛИВОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ANDROID

Старенький Іван,

*судовий експерт лабораторії досліджень об'єктів інформаційних технологій, телекомунікаційних систем (обладнання) та засобів
Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз
Міністерства юстиції України*

Донченко Олександра,

*старший судовий експерт лабораторії досліджень об'єктів інформаційних технологій, телекомунікаційних систем (обладнання) та засобів Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз
Міністерства юстиції України*

Шкідливе програмне забезпечення (ШПЗ) для мобільних операційних систем (ОС), зокрема Android, займає значну частку серед усіх типів ШПЗ, а ОС Android є найбільш поширеною мобільною платформою у світі, тому вона стає основною мішенню для зловмисників, після електронно-обчислювальних машин, які працюють на ОС Windows.